

ความเชื่อเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ และรูปแบบพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น และเยาวชนในสถานศึกษาจังหวัดสงขลา[@]

อนงค์ ประสารน์วนกิจ¹

ประณีต ส่องวัฒนา¹

บุญวดี เพชรรัตน์²

Sexual beliefs and patterns among Thai adolescents and youths in educational institutions
in Songkhla Province

Prasartwanakit A¹, Songwathana P¹, Phetcharat B².

¹Department of Surgical Nursing, ²Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Nursing,
Prince of Songkla University, Hat Yai, Songkhla, 90112, Thailand

Songkla Med J 2009;27(5):369-380

[@]งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

¹ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ²ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90112

รับต้นฉบับวันที่ 4 มีนาคม 2552 รับลงตีพิมพ์วันที่ 14 กรกฎาคม 2552

Abstract:

This survey research aimed to study the beliefs and patterns of sexual risk behavior of Thai adolescents and youths in education institutions in Songkhla Province. The sample included 1,156 adolescents and youths who were studying in secondary schools, vocational schools and universities from both public and private institutions. The data were obtained through both focus group discussions and in-depth interviews. A questionnaire about beliefs and patterns of sexual risk behavior was developed based on qualitative data analysis and literature review. Cronbach's alpha reliability of this questionnaire was 0.8. The results showed that belief on sexual relations among adolescents and youths of every educational level were similar. The common beliefs were that it is common for them to have sex with lovers (66.2%) or other acquaintance (48.6%) although they have had boy/girlfriend. They also felt that condom use increased sexual activities because they can prevent pregnancy. The overall mean age of first sexual intercourse was 15.9 years old, lower in males than in females. Only 29.9% of males and 35.2% of females had used a condom at their first sexual intercourse. There was a significant difference among males and females on whether it was acceptable to have sex, and in their understanding or ability to practice safe sex ($p < 0.001$).

Key words: adolescent and youth in educational institutions, sexual behavior, sexual beliefs

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และรูปแบบของพฤติกรรมทางเพศตามทัศนคติของวัยรุ่นและเยาวชนในสถานศึกษาจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นและเยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวน 1,156 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสำหรับวัยรุ่นหญิงและชาย เกี่ยวกับความคิด ความเชื่อและรูปแบบพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งพัฒนาแนวคำถามจากข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เจาะลึกวัยรุ่นและเยาวชนในสถานศึกษา และการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.8 ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นและเยาวชนร้อยละ 66.2 เชื่อว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก ร้อยละ 48.6 เชื่อว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับ "กิ๊ก" แม้จะมีคนรักอยู่แล้ว รวมทั้งเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยทำให้มีเพศสัมพันธ์มากขึ้นเพราะไม่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ อายุเฉลี่ยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 15.9 ปี โดยเพศชายมีอายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกน้อยกว่าเพศหญิง ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกวัยรุ่นชายร้อยละ 29.9 และหญิงร้อยละ 35.2 เท่านั้นที่ใช้ถุงยางอนามัย วิเคราะห์ความเชื่อมั่นต่อการมีเพศสัมพันธ์และการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งความเชื่อมั่นในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยเปรียบเทียบกับวัยรุ่นชายและหญิง พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.001$

คำสำคัญ: ความเชื่อเรื่องเพศสัมพันธ์, พฤติกรรมทางเพศ, วัยรุ่นและเยาวชนในสถานศึกษา

บทนำ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 อัตราการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มวัยรุ่นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศ จากข้อมูลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีรอบปีที่ 13 พ.ศ. 2550 ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข¹ พบว่าวัยรุ่นชายระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 21 วัยรุ่นหญิงมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 12.2 วัยรุ่นหญิงอายุ 15-19 ปี มีอัตราป่วยด้วยโรคเอดส์สูงกว่าวัยรุ่นชายเป็น 2 เท่า สถานการณ์ดังกล่าวบ่งชี้ถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการป้องกันและแก้ไขการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน วิธีป้องกันที่ดีที่สุด คือ การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แต่เป็นข้อปฏิบัติที่กระทำได้อย่างยากเนื่องจากปัจจุบันวัยรุ่นไทยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม และอิทธิพลของสื่อที่ใหม่กระหน้าเข้าสู่ห้วงสัมผัสอย่างมากมาย โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงตามกระแสวัตถุนิยม ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความคิด ค่านิยม วิถีการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่นอย่างชัดเจน กอปรกับวัยรุ่นเป็นวัยช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตและพัฒนาการทางเพศ เป็นช่วงชีวิตที่เริ่มก้าวพ้นจากวัยเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่^{2,3} เมื่อรวมกับการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศที่ถูกต้อ ย่อมส่งผลต่อการเกิดเจตคติในทางลบ และมีการปฏิบัติตัวที่ไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ เช่น มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ ทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง และการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ซึ่งรวมถึงโรคเอดส์³ การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และลดพฤติกรรมเสี่ยงจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ควรกระทำ โดยต้องทำความเข้าใจพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นซึ่งมีความหลากหลายซับซ้อน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากลยุทธ์ และรูปแบบการลดพฤติกรรมเสี่ยง รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพทางเพศในกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ คือ วัยรุ่นและเยาวชนในสถาบันการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงลึกในสถานศึกษาภาคใต้ตอนล่าง โดยเลือกจังหวัดสงขลาเป็นพื้นที่ในการศึกษานำร่อง เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น โดยเน้นประเด็นบทบาทเพศในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ให้คำอธิบายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นและเยาวชนในสถาบันการศึกษา ซึ่งนำไปสู่แนวทางการพัฒนากลยุทธ์และรูปแบบการป้องกันและลดการติดเชื้อเอชไอวีที่สอดคล้องกับความต้องการและแก้ปัญหาได้ตรงกับความจริง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดความเชื่อ และรูปแบบพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นและเยาวชนในสถานศึกษา และเปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่นคงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ ระหว่างวัยรุ่นและเยาวชนชายและหญิง

วัสดุและวิธีการ

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

วัยรุ่นและเยาวชนอายุ 13-22 ปี ซึ่งกำลังศึกษาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาทั้งในภาครัฐและเอกชน จำนวน 8 แห่ง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มเลือกโรงเรียนสหศึกษาและสถาบันการศึกษา และทำการสุ่มทดแทนหากโรงเรียนหรือสถาบันศึกษานั้นปฏิเสธที่จะเข้าร่วมให้ข้อมูล คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วนตามระดับการศึกษา ทั้งของภาครัฐและเอกชน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากทุกระดับการศึกษา 1,200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนหญิง และชาย ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 21 ข้อ เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับอายุ เพศ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานศึกษา ผลการเรียน ที่พักอาศัย ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของใช้ที่มี กิจกรรมที่ทำเป็นประจำ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ความคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ จำนวน 41 ข้อ ลักษณะเป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (1-4) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 3 ลักษณะและรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น เป็นข้อคำถามแบบมีตัวเลือกจำนวน 19 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความเชื่อมั่นต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดแบบลิเกิต 10 ระดับ (จาก 0 'ไม่มั่นใจเลยว่าสามารถทำได้' ถึง 10 'มั่นใจว่าสามารถทำได้')

ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 2, 3 และ 4 คณะผู้วิจัยพัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและผลการศึกษาเชิงคุณภาพ เครื่องมือทุกชุดได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน และตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามโดยสูตรครอนบาคแอลฟา (Cronbach's alpha Coefficients) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวม 0.8

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โครงการวิจัยได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อสถาบันการศึกษาตอบรับการเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกแบบสุ่มทั้งชั้น ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ รายละเอียดของการศึกษา และแจ้งให้ทราบถึงการพิทักษ์สิทธิ โดยเน้นความสมัครใจและความตั้งใจจริงในการเข้าร่วมวิจัย ในการเก็บข้อมูลระดับมัธยมศึกษาจะแนบแบบอนุญาตยินยอมให้เข้าร่วมวิจัยจากผู้ปกครอง ทั้งนี้ให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามคืนที่ผู้ประสานงานของแต่ละสถาบันที่รับผิดชอบโดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบหาความแตกต่างของระดับความเชื่อมั่นต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นชายและหญิง โดยใช้สถิติ t-test

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

ได้รับแบบสอบถามคืน 1,156 ชุด (ร้อยละ 96.3) เป็นวัยรุ่นและเยาวชนชาย 565 คน (ร้อยละ 48.9) และหญิง 591 คน (ร้อยละ 51.1) อายุเฉลี่ย 16.6 ปี (S.D. = 2.32) อายุ 14-16 ปี (ร้อยละ 49) และอายุ 17-19 ปี (ร้อยละ 29.5) นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 91.4 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 8.2 จำนวนวัยรุ่นและเยาวชนในแต่ละระดับการศึกษามีจำนวนใกล้เคียงกัน ศึกษาอยู่ในสังกัดของรัฐบาลร้อยละ 51.0 ผลการเรียนหรือเกรดเฉลี่ยของการศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในช่วง 2.00 ถึง 3.00 (ร้อยละ 56.7) และสูงกว่า 3.00 (ร้อยละ 30.5)

อาศัยอยู่กับพ่อและแม่อ้อยละ 60.9 อยู่หอร่วมกับเพื่อนร้อยละ 15.7 บิดามารดาของวัยรุ่นมีสถานภาพสมรสร้อยละ 79.4 หย่าร้อยละ 13.6 การอาศัยอยู่กับพ่อและแม่ลดน้อยลงตามระดับการศึกษาที่สูงขึ้น การเช่าหออยู่คนเดียว หรืออยู่กับเพื่อนมากขึ้นเมื่อเรียนในระดับที่สูงขึ้น

วัยรุ่นชายและหญิงมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ในช่วง 2,001-3,000 บาท ร้อยละ 33.9 และ 32.9 ตามลำดับ ได้รับค่าใช้จ่ายดังกล่าวจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองร้อยละ 96.5 ใช้จ่ายเป็นค่าอาหารหรือสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันร้อยละ 84.7 รองลงมาคือ เรื่องการเรียน ร้อยละ 69.8 ค่าเดินทาง ร้อยละ 52.1 และค่าโทรศัพท์/Internet ร้อยละ 33.7 วัยรุ่นทั้งชายและหญิง

มีของใช้ส่วนตัว ร้อยละ 66.6 และของใช้ประจำบ่อยที่สุด ร้อยละ 77.4 คือ โทรศัพท์มือถือ รองลงมาคือ รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 50.3 ในวัยรุ่นผู้ชาย และโทรทัศน์ ร้อยละ 49.7 ในวัยรุ่นหญิง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างในการดูภาพยนตร์/ดูโทรทัศน์ ใกล้เคียงกับการอ่านหนังสือหรือฟังเพลง ส่วนการเล่นกีฬาพบว่าวัยรุ่นชายมีการเล่นกีฬามากกว่าวัยรุ่นหญิง ขณะที่วัยรุ่นหญิงใช้เวลาในการเดินเล่นตามศูนย์การค้ามากกว่าวัยรุ่นชายเกือบสองเท่า นอกจากนี้พบว่าวัยรุ่นชายมีกิจกรรมเที่ยวกลางคืนหรือดื่มเหล้า ร้อยละ 12.6 มากกว่าวัยรุ่นหญิงด้วยเช่นเดียวกัน

2. ความคิดและความเชื่อของวัยรุ่นและเยาวชนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นและเยาวชนมีความเชื่อว่าควรเริ่มมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุมากกว่านี้ ร้อยละ 84.4 มีความเชื่อว่าไม่ควรมี "กิ๊ก" ถ้ามีคนรักอยู่แล้ว ร้อยละ 61.9 ไม่เห็นด้วยกับการแลกเปลี่ยนคู่นอน ร้อยละ 71.1 และมีความเชื่อว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่วัยรุ่นสมัยนี้จะมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก ร้อยละ 66.2 (ตารางที่ 1) นอกจากนี้ยังพบความคิดเห็นความเชื่อของวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษาที่บอกว่า เป็นเรื่องธรรมดาของวัยรุ่นสมัยนี้ที่จะมีเพศสัมพันธ์กับ "กิ๊ก" แม้จะมีคนรักอยู่แล้วโดยไม่บอกให้คนรักทราบ

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ วัยรุ่นและเยาวชนมีความเชื่อว่าการไม่ใช้ถุงยางอนามัยทำให้ติดเอดส์และกามโรค ร้อยละ 94.6 วัยรุ่นชายและหญิงเชื่อว่าการพกถุงยางอนามัยทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนวางแผนที่จะมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 60.3 และ 65.5 ตามลำดับ และวัยรุ่นชายเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยทำให้รู้สึกไม่เป็นธรรมชาติและมีความรู้สึกทางเพศน้อยลง ร้อยละ 64.1 และ 44.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ความคิดความเชื่อเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นและเยาวชน จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์	มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)	เห็นด้วย (ร้อยละ)
ควรมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุมากกว่านี้	14.4	85.6	14.9	85.1	17.7	82.3	15.4	84.6	15.6	84.4
เป็นเรื่องธรรมดาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก	41.8	58.2	37.9	62.0	25.4	74.6	30.0	69.9	33.8	66.2
ไม่ควรมี "กิ๊ก" ถ้ามีคนรักอยู่แล้ว	35.8	64.2	39.3	60.7	44.2	55.8	33.4	66.6	38.1	61.9
เป็นเรื่องธรรมดาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับ "กิ๊ก" แม้จะมีคนรักอยู่แล้ว	51.9	48.1	48.5	51.5	42.4	57.6	62.5	37.5	51.4	48.6
การแลกเปลี่ยนคู่นอนกันเป็นเรื่องธรรมดาของวัยรุ่น	63.5	36.5	70.8	29.2	69.3	30.7	80.5	19.5	71.1	28.9

เปรียบเทียบความเชื่อและความคิดเห็นเรื่องเพศสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นชายและหญิง พบว่าความคิดเห็นที่สนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นชายจะสูงกว่าวัยรุ่นหญิง ในขณะที่ความคิดเห็นที่ไม่สนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นหญิงสูงกว่าวัยรุ่นชาย โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.001$ (ตารางที่ 2) โดยวัยรุ่นหญิงเห็นด้วยกับความคิดที่ว่าผู้หญิงควรรักษาความบริสุทธิ์ไว้เพื่อวันแต่งงาน ร้อยละ 91.0 และมีความคิดว่าผู้หญิงไม่ควรมีประสบการณ์ทางเพศ ร้อยละ 59.3 และไม่เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าผู้ชายสามารถมีคู่นอนได้หลายคน ร้อยละ 85.2 ส่วนวัยรุ่นชายคิดว่าผู้หญิงควรรักษาความบริสุทธิ์ไว้เพื่อวันแต่งงาน ร้อยละ 84.0 คิดว่าเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ชายที่ต้องมีประสบการณ์ทางเพศเป็นอย่างดีก่อนแต่งงาน ร้อยละ 60.5 และผู้ชายสามารถมีคู่นอนได้หลายคน ร้อยละ 78.3

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าวัยรุ่นในทุกกลุ่มระดับการศึกษามีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย พบว่าวัยรุ่นในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะมีความคิดว่าการใช้ถุงยางอนามัยไม่ได้เป็นเรื่องที่น่าอายมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

3. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์

วัยรุ่นมีแฟนหรือคู่อุปการเป็นเพศตรงข้าม ร้อยละ 87.7 เพศเดียวกัน ร้อยละ 5.8 และทั้งสองเพศ ร้อยละ 6.5 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 22.1 โดยวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์สูงกว่าวัยรุ่นหญิงคือ ร้อยละ 14.5 และ ร้อยละ 7.6 ตามลำดับ อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก คือ 15.9 ปี อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในวัยรุ่นชาย = 15.6 ปี, S.D. = 2.1 วัยรุ่นหญิง = 16.6 ปี, S.D. = 2.1

สาเหตุ 4 อันดับแรกของการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายเกิดจากความอยากรู้อยากลอง ร้อยละ 64.4 จากความยินยอม ร้อยละ 37.7 ไม่ได้ตั้งใจ ร้อยละ 25.2 และเมาเหล้า ร้อยละ 14.5 ในขณะที่สาเหตุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นหญิงเกิดโดยไม่ได้ตั้งใจ ร้อยละ 48.3 จากความยินยอม ร้อยละ 43.8 อยากรู้อยากลอง ร้อยละ 28.1 และถูกบังคับ ร้อยละ 12.4

วัยรุ่นชายและหญิงมีเพศสัมพันธ์กับคู่อุปการหรือแฟน ร้อยละ 68.8 และ ร้อยละ 86.4 ตามลำดับ มีเพศสัมพันธ์กับคนรู้จักคุ้นเคยและก็กร้อยละ 21.0 และ ร้อยละ 11.0 ตามลำดับ วัยรุ่นชายและหญิงใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ร้อยละ 29.9 และ 35.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อ ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

ความเชื่อและความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ	ช่วงคะแนน (ต่ำสุด-สูงสุด)	ชาย		หญิง		t
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
ความเชื่อเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์	8-32	25.93	3.44	27.11	3.04	-6.136**
ความคิดเห็นที่สนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์	6-24	12.61	3.60	10.78	3.20	9.164**
ความคิดเห็นที่ไม่สนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์	4-16	12.57	2.43	13.73	2.19	-8.547**
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย	8-32	18.79	4.13	18.66	4.00	0.501
ความคิดเห็นเกี่ยวกับอคติทางเพศ	8-32	20.04	3.37	19.26	3.03	4.174**

**p < 0.001

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละของวัยรุ่นที่มีแฟนหรือคู่อรัก เคยมีเพศสัมพันธ์ และการใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

การมีแฟนหรือคู่อรัก/ การมีเพศสัมพันธ์/การใช้ถุงยางอนามัย	ชาย (N = 565) จำนวน (ร้อยละ)	หญิง (N = 591) จำนวน (ร้อยละ)	รวม จำนวน (ร้อยละ)
ยังไม่มีแฟน/คู่อรัก	327 (57.9)	346 (58.6)	673 (58.2)
มีแฟน/คู่อรัก	238 (42.1)	245 (41.5)	483 (41.8)
ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	398 (70.4)	503 (85.1)	901 (77.9)
เคยมีเพศสัมพันธ์	167 (29.6)	88 (14.9)	255 (22.1)
การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก			
ไม่ใช่	117 (70.1)	57 (64.8)	174 (68.2)
ใช่	50 (29.9)	31 (35.2)	81 (31.8)

4. พฤติกรรมการต่อรองหรือปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์

ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา วัยรุ่นและเยาวชน 310 คน (ร้อยละ 26.8) เคยได้รับการต่อรองเพื่อมีเพศสัมพันธ์ (ตารางที่ 4) และได้ปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 75.5 โดยวัยรุ่นหญิงปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์มากกว่าวัยรุ่นชาย แต่วัยรุ่นชายกลับมีอำนาจต่อรองเพื่อปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์มากกว่า โดยวัยรุ่นหญิงจะเป็นฝ่ายยินยอมมากกว่า และวัยรุ่นชายร้อยละ 33.9 ไม่ปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ เมื่อวิเคราะห์ตามระดับการศึกษา พบว่าวัยรุ่นในระดับอาชีวศึกษาได้รับการต่อรองเพื่อมีเพศสัมพันธ์สูงสุด (ร้อยละ 34.2) และวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งชายและหญิงไม่เคยมีการต่อรองหรือปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ในสัดส่วนที่สูงกว่าระดับอื่น (ร้อยละ 63 และร้อยละ 40 ตามลำดับ)

เปรียบเทียบความเชื่อมั่นในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชายและหญิง โดยใช้ค่าคะแนนรวมของทุกข้อจากทุกสถานการณ์ในแบบสอบถาม และใช้เกณฑ์ประเมินว่าคะแนนรวมที่สูงหมายถึงการมีความเชื่อมั่นสูง (คะแนนรวม 8-32 คะแนน) พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.001$ (ตารางที่ 5) ส่วนด้านความเชื่อมั่นในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย (คะแนนรวม 1-11 คะแนน) พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อมั่นระหว่างชายและหญิงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.001$ ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นหญิงคิดว่าตนเองมีความเชื่อมั่นในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์และเชื่อมั่นในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยสูงกว่าวัยรุ่นชาย แต่อาจปฏิเสธไม่สำเร็จเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์จริง

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ (ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา) ของวัยรุ่นและเยาวชน

การปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ (ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา)	ชาย (N = 189) จำนวน (ร้อยละ)	หญิง (N = 121) จำนวน (ร้อยละ)	รวม (N = 310) จำนวน (ร้อยละ)
การปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์			
ไม่เคย	64 (33.9)	12 (9.9)	76 (24.5)
เคย	125 (66.1)	109 (90.1)	234 (75.5)
ผู้มีอำนาจมากที่สุดในการตัดสินใจ เพื่อปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์			
ตัวท่าน	53 (28.0)	51 (42.2)	104 (33.6)
คู่ของท่าน	24 (12.7)	26 (21.5)	50 (16.1)
ทั้งสองฝ่าย	48 (25.4)	32 (26.5)	80 (25.8)
ไม่เคยตัดสินใจเพื่อปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์	64 (33.9)	12 (9.9)	76 (24.5)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความเชื่อมั่นต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์

ความเชื่อมั่นต่อการมีเพศสัมพันธ์	ชาย		หญิง		t
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
ความเชื่อมั่นในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์	11.7	1.7	10.8	1.4	68.82**
ความเชื่อมั่นในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย	8.6	3.4	9.6	3.2	85.45**

** p < 0.001

วิจารณ์

1. ความคิดและความเชื่อของวัยรุ่นและเยาวชนเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์

1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์

ความเชื่อเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นทุกกลุ่มระดับการศึกษา พบว่าวัยรุ่นทั้งชายและหญิงมีความเชื่อว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่วัยรุ่นสมัยนี้จะมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก และเป็นเรื่องธรรมดาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับ "กิ๊ก" แม้จะมีคนรักอยู่แล้ว โดยไม่บอกให้คนรักรู้ โดยวัยรุ่นชายมีความเชื่อเรื่องนี้มากกว่าวัยรุ่นหญิง ซึ่งความเชื่อดังกล่าวจะมีแนวโน้มสูงขึ้นในยุค

สังคมไร้พรมแดน⁴ ด้วยวัยรุ่นต้องการความเป็นอิสระและดำเนินชีวิตตามกระแสแฟชั่นมากขึ้น ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย ผลการศึกษาพบทัศนคติเชิงบวกของวัยรุ่นในทุกระดับ โดยพบว่าวัยรุ่นมากกว่าร้อยละ 85 มีความเชื่อว่าควรใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก แม้ฝ่ายหญิงจะรับประทานยาคุมกำเนิด รวมทั้งควรใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งแม้กับคนที่รู้จักกัน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Thato และคณะ⁵ ซึ่งศึกษาการใช้ถุงยางอนามัยโดยใช้แบบแผนความเชื่อทางสุขภาพ (health belief model) ในวัยรุ่นไทยเขตกรุงเทพมหานคร 195 คน พบว่าการยอมรับการใช้

ดูยางอนามัยขึ้นอยู่กับ เพศ ความรู้ และกลุ่มเพื่อน ทั้งนี้ ผู้ที่มีความคิดเชิงบวกต่อดูยางอนามัย จะมีการใช้ ดูยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูล ความเชื่อเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ตามกลุ่มระดับการศึกษา พบเช่นกันว่าวัยรุ่นแต่ละกลุ่มมีความเชื่อในทิศทาง เดียวกัน โดยในกลุ่มอาชีวศึกษามีความเชื่อว่าการมี เพศสัมพันธ์เป็นแฟชั่นอย่างหนึ่งของวัยรุ่นในปัจจุบัน นอกจากนี้วัยรุ่นเกือบทุกระดับการศึกษาเชื่อว่าการมี ดูยางอนามัยทำให้ไม่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์เหมือนแต่ก่อน ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กันมากขึ้น ตรงกับแนวคิดทฤษฎี วางแผนพฤติกรรม (theory of planned behavior) ที่ว่า ทักษะการรับรู้บรรทัดฐาน และการรับรู้ความสามารถ ในการควบคุม สามารถทำนายความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรม เพศสัมพันธ์จนจบได้⁶ สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และวรรณภา เตชวณิชยพงศ์⁷ ที่ว่า วัยรุ่นหญิงและชายในทุกระดับการศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และมีทรรศนะว่าการมี คู่นอนหรือมีภักทหลายคนเป็นเรื่องธรรมดาและทันสมัย ถ้าไม่มีเพื่อนจะล้อเลียน รวมทั้งการมองความบริสุทธิ์ของ เพศหญิงว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านเพศภาวะและทัศนคติ มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ทำให้เพศหญิงมีความเสี่ยง สูงในการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยพบว่าวัยรุ่น หญิงกับวัยรุ่นชายมีความเชื่อและทัศนคติที่แตกต่างกัน เช่น วัยรุ่นหญิงคิดว่าการที่ยอมเสียความบริสุทธิ์ให้ผู้ชาย เพราะต้องการพิสูจน์ความรัก แต่วัยรุ่นชายคิดว่าการ มีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมดา เป็นการกระทำที่ไม่ผิด ซึ่งเป็นทัศนคติและค่านิยมทางเพศของเยาวชนชาย ในยุคสมัยปัจจุบัน⁸ สอดคล้องกับการศึกษาของ Havanon และคณะ⁹ ซึ่งทำการสัมภาษณ์เชิงลึกชาย 181 คน หญิง 50 คน ในเขตภาคกลางของประเทศไทยที่ยืนยันว่า เพศหญิงจะเป็นฝ่ายตั้งรับและถูกกระทำมากกว่า

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ และการป้องกันของวัยรุ่นและเยาวชน

ในส่วนของคุณคิดเห็นเกี่ยวกับอคติทาง เพศ พบว่าทั้งวัยรุ่นชายและหญิงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ

ความคิดที่ว่าผู้หญิงควรรักษาความบริสุทธิ์ไว้เพื่อวันแต่งงาน สะท้อนให้เห็นถึงความคิดของวัยรุ่นหญิงที่ยังคงรักษานว- สงวนตัว และผลการศึกษาก่อนเคยมีเพศสัมพันธ์ของ วัยรุ่นหญิง พบว่ามีต่ำกว่าร้อยละ 15 แต่วัยรุ่นชายมี ความคิดเห็นที่เป็นอคติทางเพศต่างจากวัยรุ่นหญิงว่า เป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ชายที่จะต้องมีการปรึกษา ปรึกษาทางเพศเป็นปกติก่อนแต่งงาน และคิดว่าผู้ชายสามารถ มีคู่นอนหลายคนได้มากกว่าที่วัยรุ่นหญิงคิด

วัยรุ่นชาย ร้อยละ 58.3 และวัยรุ่นหญิง ร้อยละ 61.7 มีความคิดความเชื่อว่าการพกดูยางอนามัย ทำให้ ผู้อื่นเข้าใจว่าตนวางแผนที่จะมีเพศสัมพันธ์ และคิดว่ การซื้อดูยางอนามัยเป็นเรื่องน่าอาย ทำให้อึดอัดการใช้ ดูยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นค่อนข้างต่ำ ไม่ถึงร้อยละ 20 โดยเฉพาะวัยรุ่นชายมักคิดว่าการใช้ ดูยางอนามัยทำให้รู้สึกไม่เป็นธรรมชาติ ทำให้ความ รู้สึกทางเพศลดลง ประกอบกับความอายที่จะไปซื้อ ดูยางอนามัย สะท้อนให้เห็นว่าวัยรุ่นทั้งชายและหญิง มีทัศนคติความเชื่อ ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ ที่ปลอดภัย และไม่มีความรู้เรื่องการป้องกันที่ถูกต้อง รวมทั้งไม่ให้ความสำคัญกับการป้องกัน สอดคล้องกับ การศึกษาการแผ่ระว่างพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการ ติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา ของ ธนรักษ์ ผลิพัฒน์¹⁰ พบอัตราการใช้ดูยางอนามัยทุกครั้งที่มี เพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคนรักต่ำมากเพียงร้อยละ 10.6 ในนักเรียนชาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์ เกิดในหมู่เพื่อน ทำให้ไม่มีความเชื่อว่าไม่มีโรคหรือโรคเอดส์ เป็นเรื่องที่ไกลตัว พฤติกรรมการป้องกันที่พบจึงเป็นการ ป้องกันการตั้งครรภ์เป็นส่วนมาก

2. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์

2.1 การมีแฟนและเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น และเยาวชน

ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นเคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 22.1 ทั้งนี้วัยรุ่นชายเคยมีเพศสัมพันธ์มากกว่า วัยรุ่นหญิงเกือบ 2 เท่า อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ ครั้งแรก 15.9 ปี สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นค่อยๆ

น้อยลง^{4,11} เมื่อเปรียบเทียบกับรายงานการทบทวนสถานการณ์พฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชนอายุ 6-24 ปี ที่กำลังศึกษาในสถานศึกษาาระหว่างปี พ.ศ. 2532-2542⁷ อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 16.0 ปี โดยอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในเพศชายน้อยกว่าเพศหญิงเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ให้ความสำคัญและสนใจเพศตรงข้ามมีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศ รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตก ทำให้มีการเปิดเผยเรื่องเพศมากขึ้น และถือว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องธรรมดาในสังคมปัจจุบัน ชักนำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมากขึ้น

การศึกษาพบว่าการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นชายเกิดจากความอยากรู้อยากลองมากที่สุด รองลงมาคือ จากความยินยอม ทำให้วัยรุ่นชายมีความรู้สึกสนุกและเป็นสุข ในขณะที่การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นหญิงเกิดโดยไม่ได้ตั้งใจ จึงมีความรู้สึกผิดและเจ็บมากกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนรัชต์ ผลิพัฒน์¹⁰ ที่พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาหญิงร้อยละ 33 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยไม่สมัครใจ เมื่อวิเคราะห์ตามระดับการศึกษา พบว่าความอยากรู้อยากลองเป็นสาเหตุให้มีเพศสัมพันธ์สูงสุดของวัยรุ่นชาย

วิเคราะห์ข้อมูลการมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาของวัยรุ่นพบว่าวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์กับคู่มากกว่า 1 คน ในสัดส่วนที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นหญิง การใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงมีมากกว่าวัยรุ่นชาย โดยวัยรุ่นหญิงจะใช้เวลาคุมกำเนิดรวมด้วย สำหรับพฤติกรรมการป้องกัน พบว่าหนึ่งในสามของวัยรุ่นชายและหญิงใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ซึ่งผลการศึกษาของ พัฒนวดิ เสรินทวัฒน์ และจริยาวัตร คมพยัคฆ์¹¹ พบว่าวัยรุ่นไทยเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 39.3 และใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่เกี่ยวข้องผู้หญิงชายบริการเพียงร้อยละ 36 โดยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหญิงและคู่มากด้วย สอดคล้องกับ

การทบทวนองค์ความรู้ที่ผ่านมาที่พบว่าปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นชายไม่ใช้ถุงยางอนามัย ได้แก่ การขาดการรับรู้ความเสี่ยง และความเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยแสดงถึงความไม่ไว้วางใจ สำหรับวัยรุ่นหญิง การถูกคาดหวังว่าต้องไม่รู้จักเรื่องเพศ จึงเป็นตัวปิดกั้นการใช้ถุงยางอนามัย^{8,10,11}

2.2 พฤติกรรมการต่อรองหรือปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์

พฤติกรรมการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาของวัยรุ่นและเยาวชน พบว่าวัยรุ่นและเยาวชนร้อยละ 75.5 เคยปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ โดยวัยรุ่นหญิงเคยปฏิเสธมากกว่าวัยรุ่นชาย แต่การมีอำนาจต่อรองเพื่อปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์มาจากฝ่ายชายมากกว่า ในขณะที่การยินยอมและรับการต่อรองหรือไม่ พบว่าฝ่ายหญิงจะยินยอมมากกว่า และมีการต่อรองเพื่อปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์น้อยกว่าฝ่ายชาย เมื่อวิเคราะห์ตามระดับการศึกษาพบว่าวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะไม่เคยมีการต่อรอง หรือปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ในสัดส่วนที่สูงกว่าระดับอื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเข้าสู่วัยที่อยากรู้อยากลอง และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ เช่น สื่อปลุกเร้าอารมณ์ การขาดความรู้เรื่องเพศศึกษา เป็นต้น ในการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพยังพบว่าการต่อรองของวัยรุ่นชายจะเป็นการต่อรองเพื่อให้ฝ่ายหญิงยินยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย ในขณะที่วัยรุ่นหญิงบางรายมีการปฏิเสธ หรือต่อรองมากกว่าแต่ไม่ประสบความสำเร็จ เป็นที่น่าสังเกตว่าวัยรุ่นชายให้ข้อมูลว่าการมีถุงยางอนามัยใช้ทำให้รู้สึกกลาและประมาท เพราะรู้สึกว่าจะไม่มีผลเสียหายตามมาโดยเฉพาะในเรื่องที่วัยรุ่น และเยาวชนกลัวและกังวลมากที่สุดคือการตั้งครรภ์มากกว่าการติดเชื้อเอชไอวี เนื่องจากการตั้งครรภ์ไม่สามารถปกปิดได้ ต้องออกจากโรงเรียนเสียอนาคต ไม่อยากให้พ่อแม่ ครู หรือเพื่อนรู้ ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่นต่อการมีเพศสัมพันธ์และการ

ปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งความเชื่อมั่นในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยเปรียบเทียบกับระหว่างวัยรุ่นชายและหญิง จึงพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.001$ ผลการศึกษาสะท้อนว่าวัยรุ่นหญิงคิดว่าตนเองมีความเชื่อมั่นในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์และเชื่อมั่นในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยสูงกว่าวัยรุ่นชาย แต่การปฏิเสธอาจไม่สำเร็จเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์จริง สรุปได้ว่าวัยรุ่นและเยาวชนในสถานศึกษามีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยมากขึ้น จึงนับเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

สรุป

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าวัยรุ่นและเยาวชนในสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความคิดว่าควรเริ่มมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุมากกว่านี้ วัยรุ่นทุกระดับการศึกษามากกว่าครึ่งคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักเป็นเรื่องธรรมดา โดยส่วนใหญ่มีทัศนคติว่าควรใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์กับคนรักและคนที่รู้จัก แต่พบว่าสองในสามของวัยรุ่นชายและหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ซึ่งให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องซึ่งผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และบุคลากรที่มสุขภาพที่เกี่ยวข้องต้องเร่งดำเนินการรณรงค์ให้ความรู้ และค้นหารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างทักษะการดำเนินชีวิตที่เข้มแข็ง ภายใต้งานกดดันและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงของสังคมรอบข้าง เพื่อป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการติดเชื้อเอชไอวีของวัยรุ่นและเยาวชนในสถาบันการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. สถานการณ์โรคเอดส์ [homepage on the Internet]. นนทบุรี: กลุ่มโรคเอดส์ สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. [เข้าถึงเมื่อ 7 พฤษภาคม 2552]. เข้าถึงได้จาก: http://www.aidsthai.org/main.php?filename=sathana01_20071113
2. ศิริกุล อิศรานุรักษ์. Adolescent sexual behavior: facts and prevention. ใน: สุวรรณา เรื่องกาญจน-เศรษฐ์, ดวงฤดี วัฒนศิริชัยกุล, กาญจนา ตั้งนราวิชกิจ, บรรณานธิการ. กุมารเวชปฏิบัติก้าวหน้า: จากการรักษาสู่การส่งเสริมสุขภาพ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เม็ดทราย; 2544; หน้า 34-40.
3. ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย วัยรุ่น-วัยสูงอายุ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2545.
4. พิมพ์พรธณ อิศรภักดี. วัยรุ่น พฤติกรรมทางเพศและเพศศึกษา. ประชากรและการพัฒนา 2545;22:1-2.
5. Thato S, Charron-Prochownik D, Dorm LD, et al. Predictors of condom use among adolescent Thai vocational students. J Nurs Scholarsh 2003; 35:157-63.
6. รุจา ภูไพบูลย์. ทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวัยรุ่น. ราชบัณฑิตยบาลสาร 2547;10:24-36.
7. ศิริกุล อิศรานุรักษ์, วรณมา เตชวณิชย์พงศ์. ทบทวนสถานการณ์พฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชนอายุ 6-24 ปีที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา พ.ศ.2532-2542. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีการพิมพ์; 2543.
8. มาลี สบายยิ่ง. ค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ของเยาวชนชาย อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารประชากรศาสตร์ 2545;18:1-15.

9. Havanon N, Bennett A, Knodel J. Sexual networking in provincial Thailand. *Stud Fam Plann* 1996; 24:1-17.
10. ธนรัชต์ ผลิพัฒน์. ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 พ.ศ. 2547. *วารสารโรคเอดส์* 2549;18:27-34
11. พัฒนวดิ เสรีนทวัฒน์, จริยาวัตร คมพัคฆ์. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพ และค่านิยมทางเพศกับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของวัยรุ่นชายไทย. *วารสารพยาบาลศาสตร์* 2542;17:41-9.